

ที่ นร ๐๙๑๓/๒๒๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การพัฒนาระบบนิเวศทางกฎหมายเพื่อเร่งรัดให้เกิด Digital government

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอเรื่อง การพัฒนาระบบนิเวศทางกฎหมายเพื่อเร่งรัดให้เกิด Digital government มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีแล้วตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ มาตรา ๒๕๘ ข. (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ (ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ) ได้กำหนดให้มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตลอดกระบวนการอย่างคุ้มค่าและเชื่อมโยงถึงกัน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล โดยให้แก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคให้เอื้อต่อการพัฒนาหน่วยงานของรัฐไปสู่องค์กรดิจิทัล และส่งเสริมให้เกิดระบบข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาประเทศให้มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โดยเพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ และปรับรูปแบบการให้บริการของรัฐจากรูปแบบเดิมไปสู่การให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบ และใช้งานเอกสารอิเล็กทรอนิกส์แทนกระดาษ รวมทั้งนโยบายของคณะรัฐมนตรีในเรื่องปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ ยังได้มุ่งเน้นให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการให้บริการภาครัฐ และปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติอนุญาตของทางราชการให้เป็นระบบดิจิทัลด้วย

๑.๒ นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพัฒนาระบบนิเวศทางกฎหมาย (Legal Ecosystem) เพื่อเร่งรัดให้เกิด Digital government

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอย่างรุนแรง เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีทำงานและการบริหารจัดการภาครัฐให้เป็น Digital government โดยเร็ว จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะได้รายงานเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและมอบนโยบายหรือสั่งการให้หน่วยงานของรัฐขับเคลื่อนงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำเร็จเป็นรูปธรรมได้อย่างต่อเนื่อง

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินงานพัฒนาระบบนิเวศทางกฎหมายเพื่อเร่งรัดให้เกิด Digital government ดังนี้

๔.๑ จัดทำร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้การยื่นคำขอหรือติดต่อใด ๆ ระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ การติดต่อราชการระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน และระหว่างเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานของรัฐ สามารถทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะปฏิเสธไม่รับดำเนินการเพียงเพราะเหตุที่ผู้ขออนุญาตได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔)

๔.๒ จัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์) ร่วมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) เพื่อปรับเปลี่ยนให้การปฏิบัติงานสารบรรณภายในหน่วยงานของรัฐ ระหว่างหน่วยงานของรัฐ และระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเอกชน ให้สามารถดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก เพื่อเพิ่มความรวดเร็ว เพิ่มประสิทธิภาพ และเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน ปัจจุบันระเบียบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ แล้ว และหน่วยงานของรัฐต้องใช้อีเมลในการสื่อสารเป็นหลักตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป และจะทำให้สามารถพัฒนาต่อยอดไปใช้ในการจัดทำระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้

๔.๓ ปรับปรุงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินงานทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้สำรวจตรวจสอบกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับภาคเอกชนที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม และได้ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์จัดทำร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมให้ทันสมัย ๖ ประเด็น) ที่มีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุงให้บริษัทมหาชนจำกัด และคณะกรรมการบริษัทมหาชนจำกัดสามารถกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ เช่น การใช้โฆษณาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ การส่งหนังสือหรือเอกสารทางอีเมลแทนไปรษณีย์ลงทะเบียน ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔) และขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากำลังพิจารณาปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ให้นำบริษัท เพื่อให้ห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัดสามารถดำเนินงานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้เช่นเดียวกัน

๔.๔ ปรับปรุงวิธีการเขียนกฎกระทรวงและกฎหมายลำดับรองอื่นให้หน่วยงานของรัฐให้บริการแก่ประชาชนโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการดำเนินการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายลำดับรองที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการและมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณานั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดแนวทางการเขียนกฎกระทรวงและกฎหมายลำดับรองอื่น ให้ดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักมาตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และปัจจุบันกฎหมายลำดับรองระดับกฎกระทรวงที่ผ่านการพิจารณาทั้งหมด ๗๕ ฉบับ รอรับการดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การดำเนินการต่อไปจึงขึ้นอยู่กับปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ

๔.๕ จัดทำระบบกลางทางกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) จัดทำระบบกลางทางกฎหมายขึ้น (law.go.th) ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้เป็นแพลตฟอร์มกลางเกี่ยวกับกฎหมาย ที่ให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) แก่หน่วยงานของรัฐและประชาชน โดยในขณะนี้ระบบกลางได้เปิดให้บริการในส่วนของการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมาย ข้อมูลรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (RIA) และข้อมูลรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ แล้ว สำหรับการดำเนินการระยะถัดไปจะเป็นการขยายการให้บริการข้อมูลกฎหมายทั้งหมดของประเทศ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด รวมตลอดถึงกฎหมายลำดับรองต่าง ๆ เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลกฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมาย รวมทั้งเพิ่มความโปร่งใสในการใช้บังคับกฎหมายด้วย โดยมีกำหนดจะแล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕

๕. ข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๐๗๙๘ ต่อ ๔๐๐๘ (นายจันทพันธ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๒๒๗๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th